RÅD OM :

FAKTURAANSTÄLLNINGSFÖRETAG

KLYS

INNEHÅLL

3 Inledning

4 Definitioner

5 Checklista vid anlitande av fakturaanställningsföretag

5 Anställningsavtal med fakturaanställningsföretag

6 Kostnad för fakturaanställningsföretags tjänster

8 Rätt till a-kassa

9 Avdrag och skatt

10 Försäkringar

11 Sjuklön och semester

11 Upphovsrätt

Dessa tjänster kan vara lockande. Vad ska jag välja?

INLEDNING

Allt fler yrkesverksamma kulturskapare anlitar fakturaanställningsföretag (eller sk egenanställningsföretag) för att deras uppdragsgivare eller arbetsgivare ska kunna fakturera dem, även om de inte har en enskild firma. Antalet fakturaanställningar ökar kraftigt även på arbetsmarknaden i stort, som ett sätt att driva eget utan att starta egen näringsverksamhet.

Dessa tjänster kan vara ett lockande sätt för dig som frilansande kulturskapare att förenkla tillvaron genom att bl a slippa den administration som ett egenföretagande innebär. Men att anlita den här typen av företag kan samtidigt innebära flera risker och ge dig en »falsk trygghet«. Det kan bli dyrare än vad du som kulturskapare först tror och det råder fortfarande osäkerhet kring vilka rättigheter du som fakturaanställd har.

I detta informationsblad lyfter KLYS viktiga aspekter när det gäller denna typ av fakturaanställningar och presenterar en checklista över vad du som frilansande kulturskapare bör tänka på om du överväger att anlita dessa företag.

DEFINITIONER

1 Ett *fakturaanställningsföretag* (eller sk *egenanställningsföretag*) är en mellanhand mellan dig som utför jobbet, dvs arbets- eller uppdragstagaren, och den egentliga uppdragsgivaren. Företaget fakturerar uppdragsgivaren mot en viss avgift/provision. Företaget redovisar arbetsgivaravgifter, gör skatteavdrag och betalar sedan ut resten som lön till dig som uppdragstagare.

2 Begreppet *egenanställning* knyter an till det internationella uttrycket *self-employed*, som är ett samlingsbegrepp för olika typer av atypiska anlitandeformer. Termen saknar dock motsvarighet i svensk lagstiftning. De anlitandeformer som finns i svensk arbetsrätt idag är *arbetstagare/anställd* med A-skatt eller *egenföretagare/uppdragstagare* med F-skatt. Man kan också vara sk kombinatör med FA-skattsedel och växla mellan arbete med A- och F-skatt.

3 Den som är sk *fakturaanställd* (eller *egenanställd*) antas ha ett anställningsförhållande med A-skatt gentemot ett fakturaanställningsföretag, som i sin tur fakturerar den egentliga uppdragsgivaren. Fakturaanställningsföretaget blir därigenom en mellanhand på samma sätt som ett bemanningsföretag. Skillnaden är främst att du själv som individ tar ansvar för att ordna dina jobb och göra upp om betalningen.

Eftersom KLYS inte anser att termerna egenanställning eller egenanställningsföretag är lämpliga i sammanhanget, har vi valt att istället använda begreppet **fakturaanställd** respektive **fakturaanställningsföretag** i detta informationsblad.

CHECKLISTA VID ANLITANDE AV FAKTURAANSTÄLLNINGSFÖRETAG

ANSTÄLLNINGSAVTAL MED FAKTURAANSTÄLLNINGSFÖRETAG

- Det är viktigt i vilken ordning du som kulturskapare ingår avtal med kund respektive företag, eftersom detta har avgörande betydelse för vilken anställningsform du anses ha.

- Först måste du ansluta dig till fakturaanställnings-företaget och komma överens om för vilka uppdrag företaget ska vara avtalspart och fakturera, innan du avtalar om ersättningen för ett uppdrag. Även om det är du som kulturskapare som ska utföra arbetet är det viktigt att dina uppdragsgivare vet att det är företaget som är deras juridiska uppdragstagare och som är godkänd för F-skatt.

- Läs noggrant igenom alla avtal du skriver på, särskilt det du skriver med fakturaanställningsföretaget, eftersom du i rättslig mening alltid kommer att arbeta för fakturaanställningsföretaget, och inte för din upp-dragsgivare. Villkoren som finns i anställningsavtalet med fakturaanställningsföretaget godkänns ofta redan när du skaffar ett konto, varför det är viktigt att redan då läsa igenom alla villkor.

KOSTNAD FÖR FAKTURAANSTÄLLNINGS-FÖRETAGS TJÄNSTER

Det kan ibland vara svårt att räkna ut vad den verkliga kostnaden för att anlita ett fakturaanställningsföretag är.

- Fakturaanställningsföretagen tar ut en avgift eller sk provision, som baseras på en procentsats av det fakturerade belopp som du anlitat dem att fakturera. Denna procentsats varierar från 5% och uppåt, och innefattar olika typer av tjänster och förmåner.

- Det är viktigt att känna till att även andra faktorer kan spela in när det gäller kostnader, t ex sättet att dra av för kvitton eller dolda övriga kostnader. Detta kan göra att tjänsten blir förhållandevis dyr, jämfört med att t ex starta företag och ta hjälp av en revisor för samma administrativa tjänster.

- Minskad möjlighet att göra avdrag och reglerna för anställda om vilka kvitton som kan gå igenom faktureringstjänsten medför att kostnaden för att använda ett fakturaanställningsföretag ökar ytterligare. Om du försöker dra av t ex en dator mot din tjänsteinkomst från fakturaanställningsföretaget, är det till att börja med 5 000 kr som aldrig får dras av i tjänst – och till detta kommer att Skatteverket generellt är restriktiva när det gäller avdrag från tjänsteinkomster.

RÄKNEEXEMPEL:

Om man utgår ifrån ett fakturabelopp på 150 000 kr och en frilans, som ovanligt nog inte har några avdrag alls, blir den verkliga kostnaden för att anlita tjänsten ca 13 000 kr. Detta är en betydligt högre summa än den procent på fakturerat belopp (i det här exemplet har vi räknat på 6%) som fakturaanställningsföretaget anger i sin marknadsföring. Att den verkliga kostnaden blir högre än om du räknar på fakturaanställningsföretagens avgifter beror på att du som egenföretagare betalar lägre sociala avgifter än vad en arbetsgivare betalar in för en anställd. Trots det blir den pensionsgrundande inkomsten högre om du har egen firma än om du anlitar ett fakturaanställningsföretag.

KLYS slutsats är att det kan bli dyrare att anlita ett fakturaanställningsföretag jämfört med att ha enskild firma och revisor. Vårt råd är därför att endast överväga att anlita ett fakturaanställningsföretag någon enstaka gång innan du fått igång din egen firma, men att så fort verksamheten växer skaffa dig bokföringshjälp som är avdragsgill och övergå till att starta eget företag.

Använd dig inte av ett fakturaanställningsföretag om du ska utföra arbete åt en uppdragsgivare som har kollektivavtal. Har du möjlighet att bli anställd direkt av din uppdragsgivare är det ofta ett tryggare alternativ. Det kan därför vara värt att ställa frågan om det finns möjlighet till anställning hos uppdragsgivaren, även om de föreslår att du ska fakturera. Då är risken också mindre att du dumpar ersättningar och villkor enligt kollektivavtal.

RÄTT TILL A-KASSA

- En del fakturaanställningsföretag ger intryck av att du som anställd har rätt till a-kassa mellan uppdrag. När det gäller rätten till a-kassa är det dock vare sig du som kulturskapare eller fakturaanställningsföretaget som förfogar över den. Det är a-kassorna, som i sin tillämpning av a-kasselagstiftningen avgör din rätt till a-kassa.

- Den fråga som a-kassorna prövar är om du i det arbete som du utför är att betrakta som självständig eller osjälvständig uppdragstagare. Denna prövning kompliceras av att fakturaanställningsföretagen träder in som mellanhänder gentemot den egentliga uppdragsgivaren.

- Det finns domar från kammarrätten som har givit anställda hos fakturaanställningsföretag rätt till a-kassa. Dessa domar gäller dock inte generellt för fakturaanställda, utan grundar sig på de förutsättningar som gäller i varje enskilt fall. Många a-kassor betraktar dig som är fakturaanställd som självständig uppdragstagare, och därmed inte berättigad till a-kassa.

- Viktigt att tänka på är att du kan bli återbetalningsskyldig för a-kassa som betalats ut, om du i efterhand anses ha arbetat som självständig uppdragstagare.

AVDRAG OCH SKATT

- Fakturaanställningsföretaget har samma skyldighet att redovisa arbetsgivaravgifter, göra skatteavdrag och lämna kontrolluppgift som för vanliga anställda.

- Fakturaanställningsföretaget erbjuder sig normalt att skriva av utlägg och investeringar som du gör för att kunna genomföra de uppdrag som företaget fakturerar åt dig. Företaget säger sig ta ansvar för att godkänna de kvitton och fakturor som du lämnar in. Tyvärr räcker inte detta för att du ska kunna vara trygg i att inte få påföljder för detta senare. Om inlämnade kvitton inte godkänns som utlägg för uppdraget och därför underkänns av Skatteverket i ett senare skede, kan du bli tvungen att betala skatt för de pengar du köpte varan för. Det ligger därför i ditt eget intresse att själv kontrollera att de kvitton du lämnar in för avskrivning följer regelverket.

- Möjligheten att fakturera artistarvoden utan moms bortfaller vid anlitande av fakturaanställningsföretag, eftersom fakturaanställningsföretaget kommer att agera likställt med ett produktionsbolag, som måste lägga på moms på artistarvoden. För de arrangörer, t ex arrangörsföreningar, församlingar etc som inte är momsregistrerade, blir det fördyrande alternativt avsevärt lägre gage till artisten.

- Du bör också vara medveten om att fakturanställningsföretaget i rättslig mening äger allt de drar av på din faktura. Om du t ex köper en dator till ett uppdrag kan du därför enligt lag bli tvungen att lämna den till

fakturaanställningsföretaget, och om företaget säger att du kan behålla den, måste du betala skatt för den som en löneförmån.

- När det gäller hantering av skattemässiga avdrag hos fakturaanställningsföretag, finns information på Skatteverkets hemsida.

FÖRSÄKRINGAR

- Fakturaanställningsföretagen är i sin egenskap av arbetsgivare skyldiga att följa de lagstadgade försäkringarna för anställda, t ex sjukförsäkring, arbetsskadeförsäkring och pensionsförsäkring. Se därför till att företaget betalar för dessa försäkringar. Den egentliga uppdragsgivaren har inga andra skyldigheter än vad som följer av avtalet mellan fakturaanställningsföretaget och uppdragsgivaren.

- När det gäller försäkringar utöver de lagstadgade tecknar vissa av företagen kompletterande olycksfalls- och/eller livförsäkring.

- Inget av fakturaanställningsföretagen har de försäkringspaket som ingår i kollektivavtal. Dessa försäkringar ingår däremot både i Teaterförbundets faktureringsservice och Musikerförbundets faktureringsservice (AMA).

HÅLL KOLL!
Inget av fakturaanställningsföretagen har de försäkringspaket som ingår i kollektivavtal.

SJUKLÖN OCH SEMESTER

- Eftersom det rör sig om ett anställningsförhållande gentemot fakturaanställningsföretaget, regleras frågorna kring semester och sjuklön av lagstiftningen för anställda.

- Semesterersättningen är lagstadgad om 12 %, men går att genom avtal baka in i den lön som fakturaanställningsföretaget betalar ut.

- Om du är sjuk under avtalat uppdrag ska du som anställd få sjuklön utbetalad av fakturaanställningsföretaget. Fakturaanställningsföretagen ger dock olika besked beträffande sjuklöneutbetalning, varför KLYS rekommenderar dig att välja ett företag som redan från början säger sig betala ut sjuklön.

UPPHOVSRÄTT

- För många kulturskapare är det upphovsrätten som utgör den tjänst eller vara, som du enligt uppdraget levererar i form av ett upphovsrättsligt skyddat verk eller prestation. Därför behöver du som kulturskapare alltid ta extra hänsyn till vad du upplåter eller överlåter när det gäller upphovsrätt i dina avtal.

- Ta därför reda på om och hur upphovsrätten reglerats i anställningsavtalet med fakturaanställningsföretaget, eftersom upphovsrätten i ett anställningsförhållande antas under vissa förutsättningar övergå till arbetsgivaren, dvs fakturaanställningsföretaget, i detta fall. Vare sig du eller den egentliga uppdragsgivaren förfogar då över den ekonomiska upphovsrätten.

- I den mån syftet är att upphovsrätten ska stanna hos dig som utför arbetet, bör frågan regleras både i avtalet mellan fakturaanställningsföretaget och uppdragsgivaren, och i avtalet mellan dig som kulturskapare och fakturaanställningsföretaget, samtidigt som det givetvis främst ligger på dig som kulturskapare att få fakturaanställningsföretaget att i avtalet med uppdragsgivaren reglera detta.

- KLYS rekommenderar att du alltid själv skriver avtal med slutkunden om vilka nyttjanderättigheter i upphovsrätten som du upplåter genom uppdraget, och samtidigt ser till att det inte står något i anställningsavtalet med fakturaanställningsföretaget, som reglerar din upphovsrätt och som kan göra ditt avtal med slutkund ogiltigt.

KLYS – EN SAMLAD RÖST FÖR SVERIGES KULTURSKAPARE

Sveriges Författarförbund
Dramatikerförbundet
Svenska Journalistförbundet
Sveriges Läromedelsförfattares Förbund
Konstnärernas Riksorganisation
Svenska Tecknare
Svenska Fotografers Förbund
Föreningen Svenska Tonsättare
SKAP
Svenska Musikerförbundet
Symf
Teaterförbundet för scen och film
Svenska Regissörsföreningen
Oberoende Filmares Förbund
Unionen, fackklubben vid SR, SVT och UR

KLYS

Alströmergatan 12, 7 tr, 112 47 Stockholm, klys@klys.se, www.klys.se

© 2017 KLYS, STOCKHOLM GRAFISK FORM: EVA LINDEBERG